

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Кафедра обліку та оподаткування

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“Облік і аудит”

ОС “Бакалавр”

за напрямом підготовки 6.030601 - “Менеджмент”

**Розроблено та внесено:
Національний університет біоресурсів і природокористування України**

Лектор: к.е.н., доц. Боярова О.А.

**Викладачі практичних занять: к.е.н., доц. Гуренко Т.О.
к.е.н., ас. Макода С.Л.**

Опис навчальної дисципліни
ОБЛІК І АУДИТ

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Галузь знань	0306 «Менеджмент і адміністрування»	
Напрямок підготовки	6.030601 „Менеджмент”	
Спеціальність		
Освітньо-кваліфікаційний рівень	Бакалавр	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	нормативна	
Загальна кількість годин: денна	90	
Заочна		
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	_____ (назва)	
Форма контролю: денна	іспит	
заочна	іспит	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	2-3 й	
Семестр	4,5	
Лекційні заняття	15 год.	
Практичні, семінарські заняття	15 год.	
Лабораторні заняття	_____ год.	
Самостійна робота	__60__ год.	
Індивідуальні завдання	_____ год.	
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –	2 год. _____ год.	

Структура навчальної дисципліни «Облік і аудит»

Назви модулів і тем
Модуль 1. ОСНОВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ
Тема 1. Теоретичні основи бухгалтерського обліку
Тема 2. Метод бухгалтерського обліку
Тема 3. Організація бухгалтерського обліку діяльності суб'єктів господарювання
Модуль 2. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК ТА АУДИТ
Тема 4. Бухгалтерський облік основних господарських процесів діяльності суб'єктів господарювання
Тема 5. Аудит як форма контролю фінансово-господарської діяльності
Тема 6. Організація аудиту фінансової звітності
Тема 7. Методика аудиту фінансової звітності
Тема 8. Інформаційні ресурси обліку і аудиту в управлінні торговельним підприємством

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОБЛІК І АУДИТ »

Бухгалтерський облік — процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень.

Об'єктами обліку і аудиту є майно організацій, їх зобов'язання і господарські операції, здійснювані організаціями в процесі їх діяльності.

Мета: формування системи знань з теорії та практики організації та ведення бухгалтерського обліку на підприємствах; підготовка та надання фінансової інформації внутрішнім і зовнішнім користувачам з метою прийняття ефективних управлінських рішень.

Завдання: вивчення методів раціональної організації та ведення бухгалтерського обліку на підприємствах на підставі використання прогресивних форм і національних стандартів; оволодіння принципами, засобами, методами та прийомами обліку діяльності підприємств, набуття навичок опрацювання і використання фінансової інформації в управлінні.

Предмет: теоретико-методичні та практичні положення бухгалтерського обліку та звітності підприємств.

МОДУЛЬ І. ОСНОВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

ТЕМА 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Сутність бухгалтерського обліку, його характерні особливості. Мета та функції бухгалтерського обліку. Види бухгалтерського обліку діяльності суб'єктів господарювання.

Регулювання бухгалтерського обліку на Україні. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Національні положення (стандарти) бухгалтерського

обліку.

Поняття про предмет бухгалтерського обліку. Об'єкти бухгалтерського обліку: ресурси, джерела утворення ресурсів, господарські процеси.

Активи підприємства, їх сутність та класифікація. Види та загальна характеристика необоротних та оборотних активів.

Джерела власних активів підприємства (власний капітал), їх сутність та загальна характеристика.

Джерела залучених коштів підприємства (зобов'язання підприємства), їх класифікація. Сутність та загальна характеристика поточних. Довгострокових непередбачених зобов'язань, забезпечень наступних витрат і платежів та доходів майбутніх періодів.

Загальне поняття про господарські процеси як об'єкти бухгалтерського обліку. Процеси придбання, виробництва та реалізації. Формування показників доходів, витрат та фінансових результатів.

Принципи бухгалтерського обліку, їх характеристика.

ТЕМА 2. МЕТОД БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Загальне поняття методу бухгалтерського обліку та його складових елементів.

Бухгалтерський баланс як елемент методу. Мета складання балансу. Зміст і побудова балансу. Характеристика статей активу і пасиву балансу. Балансове рівняння. Значення балансу.

Типи господарських операцій та їх вплив на структуру та валюту балансу. Поняття та будова рахунку бухгалтерського обліку.

Сутність подвійного запису господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку. Кореспонденція рахунків. Бухгалтерські записи (проведення), їх види. Порядок визначення оборотів і сальдо по активних і пасивних рахунках.

Синтетичні рахунки, їх призначення. Аналітичні рахунки, їх призначення. Взаємозв'язок між синтетичними та аналітичними рахунками. Субрахунки та їх використання.

Узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку. Оборотно-сальдова відомість по синтетичних рахунках, їх зміст та порядок складання. Інформаційне та контрольне значення оборотно-сальдової відомості по синтетичних рахунках.

Оборотні відомості по аналітичних рахунках. Їх види та значення.

Взаємозв'язок даних синтетичного та аналітичного обліку.

Значення та принцип класифікації рахунків. Класифікація рахунків за економічним змістом. Класифікація рахунків за призначенням та структурою.

План рахунків бухгалтерського обліку, принципи його побудови. Характеристика Плану рахунків. Поняття робочого Плану рахунків підприємства.

Сутність документації як елементу методу бухгалтерського обліку. Значення документації. Вимоги до складання первинних документів.

Класифікація документів за призначенням, за порядком та за місцем складання, іншими ознаками.

Суть інвентаризації як елементу методу бухгалтерського обліку. Цілі та завдання інвентаризації. Види інвентаризації.

Загальний порядок проведення та документальне оформлення інвентаризації товарно-матеріальних цінностей.

Оцінка як система вартісного виміру.

Сутність калькуляції в бухгалтерському обліку

ТЕМА 3. ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Сутність облікового циклу. Первинний, поточний та узагальнюючий облік.

Облікові регістри та їх класифікація. Хронологічний, систематичний та комбінований записи у бухгалтерському обліку. Помилки в бухгалтерських записах та способи їх виправлення.

Форми бухгалтерського обліку: сутність та види.

Сутність облікової політики. Функції керівника і головного бухгалтера щодо організації та ведення бухгалтерського обліку на підприємстві.

Методичний, технічний та організаційні аспекти облікової політики. Наказ про облікову політику: основний зміст та призначення.

МОДУЛЬ II. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК ТА АУДИТ

ТЕМА 4. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ОСНОВНИХ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Загальна характеристика процесу придбання матеріальних цінностей.

Документальне оформлення операцій з придбання основних засобів та інших необоротних матеріальних активів. Оцінка основних засобів при придбанні за плату. Характеристика рахунків з обліку придбання основних засобів. Відображення придбання основних засобів в системі рахунків бухгалтерського обліку.

Облік придбання нематеріальних активів. Оцінка нематеріальних активів при придбанні за плату. Характеристика рахунків з обліку придбання нематеріальних активів. Відображення придбання нематеріальних активів в системі рахунків бухгалтерського обліку.

Облік зносу і амортизації. Облік капітальних інвестицій.

Облік касових операцій. Облік коштів на рахунках у банках. Визначення, оцінка і класифікація дебіторської заборгованості. Облік розрахунків з покупцями і замовниками. Облік розрахунків з різними дебіторами.

Облік процесу придбання виробничих запасів. Документальне оформлення операцій з придбання виробничих запасів. Оцінка запасів при придбанні за плату. Характеристика рахунків з обліку придбання виробничих запасів. Відображення придбання виробничих запасів у системі рахунків бухгалтерського обліку.

Облік придбання малоцінних та швидкозношуваних предметів.

Визначення економічного змісту власного капіталу, складники власного капіталу. Документування господарських операцій з обліку власного капіталу. Облік статутного, пайового, додаткового, резервного та інших видів капіталу. Облік забезпечення майбутніх витрат і платежів, цільового фінансування, цільових надходжень.

Облік розрахунків з постачальниками і підрядниками. Облік операцій з векселями. Облік розрахунків за податками й платежами. Облік розрахунків з органами соціального страхування. Облік кредитів банку. Облік розрахунків за іншими операціями.

Економічний зміст оплати праці і завдання її обліку. Облік особового складу працівників. Первинний облік оплати праці. Визначення заробітної плати, основна і додаткова заробітна плата. Форми оплати праці, системи оплати праці, первинний облік особового складу, облік утримань із зарплати, облік нарахувань на зарплату до фондів соціального страхування, організація синтетичного і аналітичного обліку розрахунків по оплаті праці.

Облік витрат за елементами. Облік прямих витрат. Облік загально виробничих витрат. Облік адміністративних витрат, витрат на збут та інших витрат операційної діяльності.

Облік процесу реалізації. Характеристика рахунків з обліку реалізації. Собівартість реалізації. Відображення в обліку процесу реалізації та фінансових результатів від реалізації. Характеристика доходів, їх синтетичний і аналітичний облік. Визначення фінансового результату від операційної діяльності.

Суть та призначення бухгалтерської (фінансової) звітності. Загальна характеристика

звітних форм: балансу, звіту про фінансові результати, звіту про рух грошових коштів, звіту про власний капітал.

ТЕМА 5. АУДИТ ЯК ФОРМА КОНТРОЛЮ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Визначення аудиту (згідно чинного законодавства; різні наукові підходи). Мета аудиту. Призначення та необхідність аудиту. Місце аудиту в системі фінансового контролю та системі управління. Ознаки аудиту. Класифікація аудиту.

Предмет аудиту, його зміст і структура. Об'єкти аудиту. Метод і методика аудиту. Методичні прийоми аудиту. Класифікація аудиту за певними ознаками та її практичне застосування.

Інтерпретація господарського факту та оцінка його на відповідність. Характеристика контрольної облікового відображення господарського факту.

Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики, Кодекс етики професійних бухгалтерів. Принципи аудиту.

Чинне законодавство України про аудит (закон України "Про аудиторську діяльність", нормативи акти Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Національного банку України, Фонду державного майна України).

Внутрішній контроль та його характеристика. Структура системи внутрішнього контролю. Середовище контролю та фактори, що його зумовлюють.

Процедури контролю – спеціальні перевірки, що виконуються персона підприємства.

Вивчення і системи внутрішнього контролю. Документація результатів вивчення системи внутрішнього контролю. Тестування системи внутрішнього контролю.

Внутрішній аудит. Основні завдання внутрішнього аудиту. Організація системи внутрішнього аудиту.

Відмінності внутрішнього аудиту від внутрішнього контролю.

ТЕМА 6. ОРГАНІЗАЦІЯ АУДИТУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Суб'єкти аудиторської діяльності. Сертифікація аудиторів. Порядок утримання та скасування сертифіката.

Підвищення кваліфікації аудиторів. Реєстрація суб'єктів аудиторської діяльності. Обмеження видів діяльності аудиторів та аудиторських фірм.

Види аудиторських послуг. Об'єкти обов'язкового аудиту. Контроль якості аудиторських послуг. Підстави притягнення суб'єктів аудиторської діяльності до юридичної відповідальності. Підстави звільнення суб'єктів аудиторської діяльності від відповідальності.

Загальні умови проведення аудиту та надання інших аудиторських послуг.

Основні етапи процесу аудиту. Процедура вибору замовника і укладання договору.

Планування аудиту, його мета та стадії. Попереднє планування аудиту, корегування планів. Збір загальних відомостей про клієнта (знання бізнесу клієнта). Прийняття рішень про продовження аудиту для клієнта та згоду на аудит для нового клієнта. Визначення межі суттєвості відхилень. Оцінка аудиторського ризику.

Оцінка системи внутрішнього контролю та організації бухгалтерського обліку на підприємстві.

Визначення рівня властивого ризику і ризику контролю. Тести контролю. Визначення аудиторського ризику. Модель аудиторського ризику. Залежність між компонентами моделі аудиторського ризику. Ризик не виявлення. Поняття і значення суттєвості відхилень в аудиті. Визначення межі суттєвості відхилень.

Загальний план аудиту, його зміст. Програма аудиту та її складові. Аудиторські процедури, їх призначення та види.

Аудиторська вибірка: значення, етапи, оцінка результатів вибіркової перевірки. Статистичні та нестатистичні методи вибірки. Складання плану й програм аудиту. Визначення бюджету аудиторської перевірки. Договір на здійснення аудиту.

Поняття і класифікація робочих документів аудитора. Робочі документи, підготовлені під час планування, підготовки, проведення перевірки, узагальнення її даних, а також документальна інформація, одержана в ході аудиту від третіх осіб.

Методика складання робочих документів аудитора і ведення аудиторського дос'є. Організаційні, адміністративні документи аудиторських процедур з окремих статей річного звіту й інші аудиторські данні, висновок, рекомендації (пропозиції).

ТЕМА 7 МЕТОДИКА АУДИТУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Зміст перевірки даних бухгалтерського обліку. Основні процедури та методика перевірки обліку. Перевірка відповідності даних обліку і звітності. Перевірка даних облікових регістрів та бухгалтерських документів.

Завдання та послідовність аудиту активів капіталу та зобов'язань. Джерела інформації для проведення аудиту грошових коштів та готівкових, операцій.

Аудит забезпечення збереженості касової готівки та додержання касової дисципліни, вимог чинного законодавства щодо здійснення касових операцій. Перевірка операцій на рахунках у банках.

Аудит дебіторської заборгованості.

Аудит наявності та руху основних засобів і нематеріальних активів.

Аудит формування статутного капіталу торговельних підприємств та його особливості.

Аудит руху використання капіталу за видами.

Організація та методика аудиту поточних зобов'язань, кредитних операцій. Перевірка використання та своєчасності повернення короткострокових позик і довгострокових кредитів та їх забезпечення.

Використання методики експрес-аналізу для економічного читання бухгалтерської звітності. Аудиторська оцінка фінансово-економічного потенціалу підприємства ефективності його використання.

Аудиторська оцінка перспектив безперервної діяльності підприємств.

ТЕМА 8. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ ОБЛІКУ І АУДИТУ В УПРАВЛІННІ ТОРГОВЕЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ

Суть та призначення бухгалтерської (фінансової) звітності. Загальна характеристика звітних форм: балансу, звіту про фінансові результати, звіту про рух грошових коштів, звіту про власний капітал.

Характеристика систем обробки облікової інформації на ПЕОМ. Планування аудиту у комп'ютерному середовищі: вивчення комп'ютерного середовища, визначення ступеня ризику неефективності систем обліку та аудиту і їх надійності. Характеристика та підходи до аудиту у простих та складних комп'ютерних системах.

Комп'ютерне шахрайство, визначення та ознаки. Заходи щодо його запобігання. Твердження фінансової звітності як напрями збирання аудиторських доказів. Достатність і належність аудиторських доказів. Джерела аудиторських доказів. Оцінка аудиторських доказів.

Аудиторський звіт та аудиторський висновок. Види аудиторських висновків. Загальні вимоги до аудиторського висновку.

Рекомендована література

1. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку [із змінами і доповненнями] // Все про бухгалтерський облік.–2012.– № 14.
2. План рахунків бухгалтерського обліку та інструкція по його застосуванню. – Суми: ФОП Соколик Б.В., 2012. – 118 с.
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. із змінами і доповненнями згідно Закону України від 5 липня 2012 року № 5083-VI.
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. – К., 1999. – № 996-XIV. – ВР. – 11 с. – (Нормативний документ Міністерства фінансів України. Закон).

Підручники (навчальні посібники)

1. Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник для студентів спеціальності “Облік і аудит” вищих навчальних закладів. /За ред. проф. Ф.Ф.Бутинця.- 6-е вид. доп. і перероб.-Житомир: ПП “Рута”, 2005.-756 с.
2. Огійчук М.Ф. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і допов./ М.Ф.Огійчук, В.Я.Плаксінко, Л.Г.Панченко та ін.; За ред. проф. М.Ф. Огійчука.- К.: Вища освіта, 2003.-800 с.
3. Сук Л.К., Сук П.Л. Бухгалтерський облік-II: Навч.посіб. для дистанційного навчання.-К.: Університет “Україна”, 2005.-701 с.
4. Сук Л.К., Сук П.Л. Організація бухгалтерського обліку: Підручник.-К.: Каравела, 2009.-624 с.
5. Сук Л.К., Сук П.Л. Фінансовий облік: Навч.посіб.-К.: Знання, 2010.- 631 с.
6. Сук Л.К., Сук П.Л. Фінансовий облік: Навч.посіб. для дистанційного навчання.-К.: Університет “Україна”, 2007.- 454 с.
7. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник.-К.: Алерта, 2006.-1080 с.
8. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами:Підручник / М.Ф.Огійчук, В.Я.Плаксінко, М.І.Беленкова та ін.. / за ред. Проф.. М.Ф.Огійчука. – 6-те вид., перероб. і допов. – К.: Алерта, 2011. – 1042 с.

Допоміжна

1. Бухгалтерський облік і фінансова звітність в Україні: Навч.-практ. Посіб./За ред.С.Ф.Голова.-Д.: ТОВ “Баланс-клуб”, 2001.-828 с.
2. Бухгалтерський облік на підприємствах АПК (посібник по застосуванню нормативних документів). За ред. П.Т. Саблука. - К.: ІАЕ, 2001. - 478 с.
3. Голов С.Ф., Костюченко В.М. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами: приклади та коментарі: Практ. посіб. - К.: Лібра, 2001. – 840 с.
4. Голов С.Ф., Єфіменко В.І. Фінансовий та управлінський облік:-К.:ТОВ “Автоінтерсервіс”, 1996.-554с.
5. Велш Глен А., Шорт Деніел Г. Основи фінансового обліку / Пер. з англ. О.Мінін, О.Ткач.-К.: Основи, 1999.-943 с.
6. Друри К. Управленческий и производственный учёт: Пер. с англ., Учебник.- М.:ЮНИТИ-ДАНА, 2002.- 1071 с.
7. Кужельний М.В., Лінник В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: Підруч. - К.; КНЕУ, 2001. - 334 с.
8. Сопко В.Бухгалтерський облік: Навч.посіб.-К.:КНЕУ, 2000.-448 с.
9. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник.-К.: Знання, 2004.- 447 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua>.
2. Офіційний веб-портал Державної казначейської служби України. – Режим доступу: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>.
3. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
4. Офіційний веб-сайт Державної фінансової інспекції України. – Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index>.
5. Офіційний веб-сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України. – Режим доступу: <http://www.minagro.gov.ua>.
6. Офіційний веб-сайт Міністерство доходів і зборів України. – Режим доступу: <http://sts.gov.ua/> та/або <http://www.customs.gov.ua/dmsu/control/uk/index>.